

Rapport 2024:3

Upptäckta felaktiga utbetalningar från arbetslöshetskassorna 2021–2023

IAF:s tillsyn

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (IAF) ansvarar för tillsynen över arbetslöshetsförsäkringen. Vi utövar tillsyn över arbetslöshetskassorna och gör uppföljning av arbetslöshetsförsäkringen. Vi granskar Arbetsförmedlingens handläggning av ärenden som har samband med arbetslöshetsförsäkringen och av ärenden om återkallande av anvisning till arbetsmarknadspolitiska program, samt av Arbetsförmedlingens utbetalningar av statsbidrag till arbetslöshetskassorna. Vidare granskar vi Arbetsförmedlingens handläggning av ärenden om varning och avstängning från aktivitetsstödet, utvecklingsersättningen och etableringsersättningen och Försäkringskassans handläggning av ärenden om avstängning från sådan ersättning. Vi följer utvecklingen inom våra tillsynsområden och tar de initiativ till åtgärder som uppföljningen ger anledning till.

Vi verkar för att Arbetsförmedlingen, arbetslöshetskassorna och Försäkringskassan tillämpar bestämmelserna i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring och lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor samt i tillhörande förordningar och föreskrifter likformigt och rättvist. Vi verkar även för att säkerställa att arbetslöshetsersättning betalas ut endast till de personer som är berättigade till det. Det gör vi bland annat genom att påtala de brister vi finner till de aktörer vi granskar, och Arbetsförmedlingen ska till regeringen och IAF redovisa vilka åtgärder som har vidtagits eller kommer att vidtas för att avhjälpa bristerna. När det gäller arbetslöshetskassorna får vi dessutom meddela erinringar och förelägga en arbetslöshetskassa att vidta åtgärder.

Vi för statens talan i domstol och utfärdar föreskrifter inom arbetslöshetsförsäkringens område. Vi bidrar även till att förtydliga regelverket genom yttranden till bland annat Högsta förvaltningsdomstolen.

Förord

För att bidra till det övergripande målet om minskade felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen, fick IAF i regleringsbrevet för 2024 ett uppdrag om att undersöka och analysera felaktiga utbetalningar från arbetslöshetskassorna. Den här rapporten är IAF:s återrapportering av uppdraget. IAF gjorde under 2022 och 2023 en motsvarande återrapportering till Regeringskansliet.

Sveriges a-kassor har fått möjlighet att faktagranska rapporten.

Granskningen har genomförts av Niklas Ottosson och Tomas Brandt. Rapporten föredrogs av Niklas Ottosson. Vid den slutliga beredningen av ärendet deltog enhetscheferna Cathrine Carlberg, Michaela Glod, Jessica Idbrant och Carolina Stiwenius. Generaldirektören vid IAF har fattat beslut i ärendet.

Katrineholm den 21 mars 2024

Mathias Wahlsten
Generaldirektör

Niklas Ottosson
Utredare

Sammanfattning

För att bidra till det övergripande målet om minskade felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen fick IAF i regleringsbrevet för 2024 i uppdrag att undersöka och analysera felaktiga utbetalningar från arbetslöshetskassorna för 2023. Den här rapporten innehåller IAF:s redovisning av uppdraget. IAF har tidigare gjort en motsvarande återrapportering för åren 2020–2022.

Felaktigt utbetald ersättning ska vid upptäckt återkrävas av arbetslöshetskassorna. De upptäckta felaktiga utbetalningarna var 218 miljoner kronor 2023, 212 miljoner kronor 2022 och 252 miljoner kronor 2021. Jämfört med hur mycket som betalades ut i arbetslöshetsersättning totalt var de upptäckta felaktiga utbetalningarna 1,4 procent för 2023, 1,5 procent för 2022 och 1,2 procent för 2021.

Vi uppskattar de totala felaktiga utbetalningarna under 2023 till 217–288 miljoner kronor. De upptäckta felaktiga utbetalningarna motsvarade 65–86 procent av de totala felaktiga utbetalningarna 2023. Motsvarande siffror för 2022 var 211–277 miljoner kronor och 66–87 procent. För 2021 var det i stället 250–349 miljoner kronor i uppskattade totala felaktiga utbetalningar. Då uppskattas 60–84 procent ha upptäckts. Uppskattningarna av de totala felaktiga utbetalningarna bygger på tidigare omfattningsstudier och ska tolkas med försiktighet.

A-kassorna gjorde 1 340 polisanmälningar under 2023. Under 2022 och 2021 gjorde a-kassorna 1 539 respektive 1 501 polisanmälningar.

Av de upptäckta felaktiga utbetalningarna hade ungefär 44 procent återbetalats för 2023, ungefär 53 procent för 2022 och ungefär 67 procent för 2021.

Återbetalningstakten avtar över tid och det tar i regel två till tre år innan a-kassorna har fått tillbaka ungefär 70 procent av det återkrävda beloppet.

IAF uppskattar att a-kassorna upptäcker ungefär 2 kronor i felaktiga utbetalningar per krona i kostnad för kontrollarbetet. Underlaget för den här uppskattningen är mycket osäkert, varför resultatet ska tolkas med stor försiktighet.

Innehåll

1	Uppdraget	6
1.1	Syfte och definitioner.....	6
1.1.1	Upptäckta felaktiga utbetalningar och återkrav	7
1.1.2	Uppskattning av de totala felaktiga utbetalningarna.....	7
1.1.3	Polisanmälningar	8
1.1.4	Kostnader för kontrollarbetet	8
1.2	Bestämmelserna om återkrav	9
2	Redovisning	10
2.1	Upptäckta felaktiga utbetalningar	10
2.1.1	De upptäckta felen i förhållande till utbetald arbetslöshetsersättning	11
2.1.2	De upptäckta felen i förhållande till de totala felaktiga utbetalningarna	12
2.2	A-kassornas arbete med polisanmälningar	13
2.3	Återbetalningar av felaktigt utbetald ersättning.....	14
2.3.1	Eftergift, avskrivning och god tro	15
2.4	Upptäckta felaktiga utbetalningar i relation till kostnaden för kontrollarbetet...	16
	Källor.....	18

1 Uppdraget

I regleringsbrevet för 2024 fick IAF följande uppdrag av regeringen:

”IAF ska undersöka och analysera felaktiga utbetalningar från arbetslöshetskassorna i syfte att bidra till det övergripande målet om minskade felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen och dess uppföljning. Redovisningen ska omfatta följande uppgifter gällande år 2023:

- Upptäckta felaktiga utbetalningar (antal utbetalningar och totalt belopp).
- De upptäckta felaktiga utbetalningarnas andel av det totalt utbetalda beloppet.
- Andelen upptäckta felaktiga utbetalningar av de uppskattade totala felaktiga utbetalningarna.
- Upptäckta felaktiga utbetalningar i kontrollarbetet per krona i kostnader för kontrollarbetet.
- Återbetalda medel samt andelen återbetalda medel av upptäckta felaktiga utbetalningar.
- Återkrav (antal och belopp).
- Antal polisanmälningar.

Med kostnader för kontrollarbetet avses en uppskattning av de kostnader som är direkt relaterade till åtgärder utanför den ordinarie handläggningen av ärenden, där syftet är att upptäcka felaktiga utbetalningar.

IAF ska i arbetet inhämta uppgifter från arbetslöshetskassorna. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Arbetsmarknadsdepartementet) senast den 1 april 2024.”¹

1.1 Syfte och definitioner

Syftet med uppdraget är att redovisa och analysera felaktiga utbetalningar enligt regleringsbrevet. Nedan följer definitioner av begrepp som vi använder i redovisningen.

¹ Regleringsbrev för budgetåret 2024 avseende Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen, A2023/01743, A2023/01716 (delvis), A2023/01486 med flera.

1.1.1 Upptäckta felaktiga utbetalningar och återkrav

I rapporten likställer vi upptäckta felaktiga utbetalningar med a-kassornas återkrav av ersättning. Det gör vi eftersom alla felaktiga utbetalningar av ersättning som a-kassorna upptäcker ska återkrävas enligt bestämmelserna. Uppgifterna om återkrav och återbetalda medel är hämtade från IAF:s statistik- och tillsynsdatas. Samtliga återkrav redovisas som bruttobelopp. När vi tagit fram andelar för återbetalningar har vi räknat av skattebeloppet i det fall återkravet skett innan utbetalningen har rapporterats till Skatteverket. Eftersom återbetalningar sker löpande är andelen återbetald ersättning som redovisas i rapporten en ögonblicksbild.

Tidigare har siffrorna som IAF redovisat för upptäckta felaktiga utbetalningar även inkluderat god tro. Sedan 2023 registrerades god tro hos a-kassorna i en ny struktur, vilket gör att felaktiga utbetalningar där den ersättningssökande varit i god tro lättare kan särskiljas från övriga felaktiga utbetalningar. I och med den här förändringen har IAF valt att exkludera god tro från summan av de upptäckta felaktiga utbetalningarna. I samband med införandet av den nya registerstrukturen upptäcktes och åtgärdades också en brist i överföringen av uppgifter om god tro i a-kassornas system till IAF:s statistik- och tillsynsdatas. Bristen innebar att tidigare redovisningar av belopp av god tro varit för låga. Förändringen i redovisningen och den åtgärdade bristen innebär sammantaget att IAF:s tidigare rapporter² visar något högre upptäckta felaktiga utbetalningar än den här rapporten.

För att kunna följa utvecklingen de senaste åren, visar vi förutom uppgifter för 2023 även motsvarande uppgifter för 2022 och 2021 i rapporten.

1.1.2 Uppskattning av de totala felaktiga utbetalningarna

IAF genomförde under 2022 på uppdrag av regeringen en studie av omfattningen av de felaktiga utbetalningarna inom arbetslöshetsförsäkringen.³ IAF uppskattade att de totala felaktiga utbetalningarna under 2021 var cirka 564 miljoner kronor, med ett osäkerhetsintervall på 379–770 miljoner kronor. Uppskattningen inkluderar både empiriskt studerade fel och uppskattningar av felaktiga utbetalningar på grund av risker som inte kunnat studeras empiriskt. Som andel av den totala ersättning som betalades ut under 2021 motsvarar de felaktiga utbetalningarna 2,6 procent, med ett osäkerhetsintervall på 1,8–3,6 procent.

Enligt IAF:s omfattningsstudie fanns det inga signifikanta skillnader mellan felaktiga utbetalningar orsakade av kvinnliga och manliga ersättningssökande. Därför gjordes inte heller någon indelning efter kön i redovisningen av felaktigt utbetald ersättning.

² Rapporterna IAF 2023:3 och IAF 2022:4.

³ IAF 2022:13, Felaktiga utbetalningar i arbetslöshetsförsäkringen 2021.

I uppskattningen ingick felaktiga utbetalningar orsakade av de ersättningssökande, a-kassorna och Arbetsförmedlingen. För att uppskatta hur stor andel av de totala felaktiga utbetalningarna som a-kassorna upptäcker, har vi räknat bort de felaktiga utbetalningar som orsakas av Arbetsförmedlingen. Det beror på att a-kassorna inte har någon reell möjlighet att upptäcka de här felen, eftersom de beror på att Arbetsförmedlingen inte skickat information som kan påverka den ersättningssökandes rätt till ersättning till a-kassorna. Vi har också uppskattat och räknat bort de felaktiga utbetalningar som orsakas av att avstängning på grund av arbetssökandes misskötsel ska ske från händelsens datum även om misskötseln upptäcks i efterhand. Om de här felen inkluderades, skulle det ge en missvisande bild av hur stor andel fel a-kassorna i verkligheten hittar.

1.1.3 Polisanmälningar

Uppgiften om antalet polisanmälningar har rapporterats in till IAF av a-kassorna. Från och med 2023 har vår fråga till a-kassorna förtydligats till att avse polisanmälningar som de har skickat in till Polismyndigheten under det aktuella året. Under tidigare år kan vissa a-kassor ha rapporterat in antalet polisanmälningar som a-kassans styrelse har beslutat om, men som inte skickats in till Polismyndigheten förrän under efterföljande år. Vi bedömer därför att det finns en viss osäkerhet om utvecklingen över tid för antalet polisanmälningar.

1.1.4 Kostnader för kontrollarbetet

IAF har uppskattat a-kassornas kostnader för kontrollarbetet genom en beräkning av a-kassornas kostnader för att handlägga återkrav. För att beräkna det har vi utgått från uppgifter om a-kassornas personalkostnader och hur stor andel av de anställda som arbetar med återkravshantering. Sveriges a-kassor har hämtat in uppgifterna från a-kassorna.

IAF:s beräkning av kostnaderna för kontrollarbetet ska tolkas med stor försiktighet. Många av de kontroller som a-kassorna gör är en integrerad del av den ordinarie handläggningen samt syftar både till att kontrollera att ersättningstagaren uppfyller villkoren i försäkringen och att felaktig ersättning inte har betalats ut eller kommer att betalas ut i framtiden.

A-kassornas organisering av arbetet kan också variera, exempelvis beroende på a-kassans storlek och medlemssammansättning. De arbetsmoment som är en del av den ordinarie handläggningen på en a-kassa kan vara en separat efterhandskontroll på en annan a-kassa. Det kan även göras efterhandskontroller som inte är en del av återkravshanteringen, vilka därför inte täcks in i vår definition. Det är inte möjligt att göra en tydlig gränsdragning för vilka kontroller som ligger utanför den ordinarie handläggningen.

Slutligen har den uppskattade kostnaden relaterats till upptäckta felaktiga utbetalningar. Det finns ingen uppgift att tillgå om felaktiga utbetalningar som a-kassorna upptäcker specifikt till följd av efterhandskontroller. Vi har därför valt att relatera kostnaderna för kontrollarbetet till det totala beloppet upptäckta felaktiga utbetalningar.

1.2 Bestämmelserna om återkrav

Felaktigt utbetald arbetslöshetsersättning ska som huvudregel återbetalas.⁴ Skyldigheten att betala tillbaka arbetslöshetsersättning gäller dock inte i vissa fall om den enskilde har tagit emot utbetalningen i god tro.⁵ A-kassorna kan också, om det finns särskilda skäl, besluta att efterge återkrav helt eller delvis.⁶ Det innebär att det som först beslutas som återkrav inte alltid behöver betalas tillbaka.

Förutom att a-kassorna fattar beslut om återkrav och eftergift beslutar a-kassorna även om avskrivning. För avskrivning finns i dag inget stöd i bestämmelserna. IAF har tidigare bedömt att det borde vara möjligt för a-kassorna att i större utsträckning besluta om eftergift i vissa av de situationer där a-kassorna skriver av återkraven.

A-kassorna är skyldiga att betala tillbaka statsbidrag för arbetslöshetsersättning som har betalats ut felaktigt. Återbetalningsskyldigheten faller däremot om någon annan än den som fått ersättningen eller en a-kassa har orsakat den felaktiga utbetalningen och den enskilde har varit i god tro. Detsamma gäller om a-kassan har beslutat att efterge återkravet.⁷

A-kassorna ska göra en polisanmälan när någon lämnar oriktiga uppgifter eller inte anmäler ändrade förhållanden som han eller hon är skyldig att anmäla och på så sätt orsakar fara för att en ekonomisk förmån eller ett ekonomiskt stöd felaktigt betalas ut eller tillgodoräknas.⁸

⁴ 68–68 a §§ lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring (ALF).

⁵ 68 § ALF.

⁶ 68 d § ALF.

⁷ 94, 94 a–e §§, lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor (LAK).

⁸ 2 och 6 §§, bidragsbrottslagen (2007:612).

2 Redovisning

I det här kapitlet finns redovisningen av de punkter som anges i regleringsbrevsuppdraget. Vi redovisar också siffror för 2022 och 2021 som jämförelse.

2.1 Upptäckta felaktiga utbetalningar

I det här avsnittet redovisar vi de upptäckta felaktiga utbetalningarna under perioden 2021–2023. Som vi har beskrivit i avsnitt 1.1.1. definierar vi upptäckta felaktiga utbetalningar som a-kassornas återkrav. I beloppen och antalen ingår det som a-kassorna har återkrävt, oberoende av om återkravet sedan har kvittats mot efterföljande utbetalningar av ersättning, eftergetts eller avskrivits.

Tabell 1 visar att a-kassorna under 2023 upptäckte knappt 218 miljoner kronor i felaktiga utbetalningar. Det här var något högre än 2022 när beloppet var knappt 212 miljoner kronor, men lägre än 2021 när knappt 252 miljoner kronor felaktiga utbetalningar upptäcktes av a-kassorna.

Tabell 1: Upptäckta felaktiga utbetalningar (kronor).

Kön	2021	2022	2023
Kvinnor	106 899 078	86 219 360	83 026 999
Män	144 727 041	125 346 397	134 895 538
Total	251 626 119	211 565 757	217 922 537

Källa: IAF:s statistik- och tillsynsdatas.

Tabell 2 visar antalet upptäckta felaktiga utbetalningar. Antalet upptäckta felaktiga utbetalningar har enligt tabell 2 ökat något mellan 2023 och 2022, från 36 600 till ungefär 37 200. Under 2021 var antalet upptäckta felaktiga utbetalningar 59 700. Antalet kan påverkas av att ett återkrav kan avse en enskild tidrapportsvecka, eller flera tidrapportsveckor.⁹

Tabell 2: Antal upptäckta felaktiga utbetalningar.

Kön	2021	2022	2023
Kvinnor	26 839	16 710	16 104
Män	32 868	19 888	21 145
Total	59 707	36 598	37 249

Källa: IAF:s statistik- och tillsynsdatas.

⁹ Arbetslöshetsförsäkringen är en veckoförsäkring och en vecka kan innehålla 1–5 återkrävda dagar.

Tabell 3 visar hur många personer som fått återkrav till följd av att a-kassorna upptäckt felaktiga utbetalningar. Under 2023 fick ungefär 28 100 personer minst ett återkrav. Motsvarande siffra för 2022 och 2021 var 27 800 respektive 45 000 personer.

Tabell 3: Antal personer som fått återkrav.

Kön	2021	2022	2023
Kvinnor	20 207	12 495	12 219
Män	24 841	15 254	15 914
Total	45 048	27 749	28 133

Källa: IAF:s statistik- och tillsynsdatas.

En del återkrav sker på grund av att en avstängning vid sanktion enligt bestämmelserna ska räknas från den dag den ersättningssökande till exempel misskötte sitt arbetssökande. Om underrättelsen från Arbetsförmedlingen kommit in till a-kassan efter att ersättning betalats ut kan den här situationen leda till att a-kassan måste återkräva redan utbetald ersättning. Enligt tidigare uppskattningar beror åtminstone 16 procent av de beslutade återkraven på det här.¹⁰

2.1.1 De upptäckta felen i förhållande till utbetald arbetslöshetsersättning

Tabell 4 visar hur mycket arbetslöshetsersättning som betalats ut totalt under 2021–2023.

Tabell 4: Utbetald arbetslöshetsersättning (kronor).

Kön	2021	2022	2023
Kvinnor	9 193 750 590	6 337 667 809	6 607 208 679
Män	12 175 297 670	8 059 845 691	8 837 957 051
Total	21 369 048 260	14 397 513 500	15 445 165 730

Källa: IAF:s statistik- och tillsynsdatas.

De upptäckta felaktiga utbetalningarna motsvarade under 2023 ungefär 1,4 procent av det totala beloppet utbetald arbetslöshetsersättning under året, vilket vi visar i tabell 5. Motsvarande siffra för 2022 och 2021 var 1,5 procent respektive 1,2 procent. År 2022 och 2023 var andelen något högre för män än för kvinnor, ungefär 0,2 procentenheter.

¹⁰ Enligt en uträkning baserad på temamodelleringen av beslutsbrev för återkrav i rapporten IAF 2022:12, Återkrav från arbetslöshetskassorna.

Tabell 5: Andel upptäckta felaktiga utbetalningar i kronor i förhållande till totala utbetalningar (procent).

Kön	2021	2022	2023
Kvinnor	1,2 %	1,4 %	1,3 %
Män	1,2 %	1,6 %	1,5 %
Total	1,2 %	1,5 %	1,4 %

Källa: Egna beräkningar.

2.1.2 De upptäckta felen i förhållande till de totala felaktiga utbetalningarna

För att uppskatta de totala felaktiga utbetalningarna för 2022 och 2023, har vi utgått ifrån den andel felaktiga utbetalningar vi uppskattade i vår omfattningsstudie som gällde 2021, se avsnitt 1.1.2. Vi har därefter räknat bort de fel som vi bedömer att a-kassorna inte har möjlighet att upptäcka. Resultaten redovisar vi i tabell 6 som upptäckta felaktiga utbetalningar samt ett osäkerhetsintervall för de uppskattade totala felaktiga utbetalningarna. År 2023 var de upptäckta felaktiga utbetalningarna ungefär 187 miljoner kronor och de totala felaktiga utbetalningarna har vi uppskattat till mellan 211 och 277 miljoner kronor.

Tabell 6: Upptäckta och uppskattade felaktiga utbetalningar (miljoner kronor).

År	Upptäckta felaktiga utbetalningar ¹¹	Lägsta uppskattade felaktiga utbetalningar	Högsta uppskattade felaktiga utbetalningar
2021	209	250	349
2022	183	211	277
2023	187	217	288

Källa: IAF:s beräkningar.

Utifrån resultaten i tabell 6 kan vi beräkna att av de totala felaktiga utbetalningarna som a-kassorna har möjlighet att upptäcka var andelen upptäckta fel ungefär 65–86 procent under 2023. Motsvarande andel för 2022 uppskattas till ungefär 66–87 procent och för 2021 till 60–84 procent.

De felaktiga utbetalningarna för 2022 och 2023 har uppskattats utifrån antagandet att andelen felaktiga utbetalningar av den totalt utbetalda ersättningen varit oförändrad sedan 2021. Det innebär att uppskattningarna av andelen upptäckta fel för 2022 och 2023 är mer osäkra än motsvarande uppskattning för 2021. Dessutom har uppskattningen av de felaktiga utbetalningar som orsakats av de som söker ersättning delvis baserats på metoder som inte är empiriskt grundade.¹² Det finns därför även av

¹¹ Upptäckta felaktiga utbetalningar exklusive fel orsakade av sent beslutade sanktioner.

¹² Till exempel bedömningar av omfattningen på felaktiga utbetalningar som orsakats av falska intyg, felaktig information och vita inkomster vid sidan om ersättning. För mer information se IAF 2022:13.

den anledningen ett större mått av osäkerhet i uppskattningen av andelen upptäckta fel. Det här gäller för hela perioden 2021–2023.

2.2 A-kassornas arbete med polisanmälningar

Tabell 7 visar antalet polisanmälningar som a-kassorna har gjort. A-kassorna gjorde 1 340 polisanmälningar under 2023, vilket var färre än under 2022 och 2021. Jämförelser mellan åren bör göras med viss försiktighet eftersom underlaget för beräkningarna har ändrats, se avsnitt 1.1.3.

Tabell 7: Antal polisanmälningar.

Kön	2021	2022	2023
Kvinnor	-	284	496
Män	-	581	714
Uppgift om kön saknas ¹³	1 501	674	130
Total	1 501	1 539	1 340

Källa: Fråga ställd till a-kassorna.

I samband med att vi samlade in uppgifterna om antalet polisanmälningar gav vi a-kassorna möjlighet att ange orsaken till att antalet ökat eller minskat tydligt jämfört med året innan.

Som orsaker till att antalet polisanmälningar har ökat beskriver flera a-kassor att de har tagit emot fler myndighetsunderrättelser än tidigare år. Underrättelserna kommer främst från Skatteverket, men även Försäkringskassan nämns liksom att a-kassorna själva gör fler kontroller av Skatteverkets arbetsgivardeklarationer. Flera a-kassor nämner även att antalet ersättningstagare har ökat som en orsak till att antalet polisanmälningar har ökat.

Ett fåtal a-kassor har beskrivit orsaker till en minskning av antalet. De nämner bland annat att de har ändrat sin hantering eller bedömning av ärenden som kan vara aktuella för polisanmälan.

Tabell 8 visar polisanmälningar i förhållande till det totala antalet ersättningstagare. Andelen ökade från 0,5 till 0,7 procent mellan 2021–2022. Mellan 2022–2023 har andelen minskat något, från 0,7 till 0,6 procent.

¹³ Hotell- och restauranganställdas a-kassa lämnade inte en könsuppdelad uppgift för 2023, eftersom de anser sig sakna rättsligt stöd för att lämna sådan uppgift.

Tabell 8: Andel polisanmälda ersättningstagare.

Kön	2021	2022	2023
Kvinnor	-	0,3 %	0,4 %
Män	-	0,5 %	0,6 %
Uppgift om kön saknas	0,5 %	0,3 %	0,1 %
Total	0,5 %	0,7 %	0,6 %

Källa: Egen beräkning utifrån fråga ställd till a-kassorna och uppgifter från IAF:s statistik- och tillsynsdatas.

2.3 Återbetalningar av felaktigt utbetald ersättning

Tabell 9 visar andelen som har betalats tillbaka av de upptäckta felaktiga utbetalningar, där beslut om återkrav fattats respektive år 2021–2023. Som vi beskriver i avsnitt 1.1.1 har vi räknat av skattebeloppet i det fall återkravet skett innan utbetalningen har rapporterats till Skatteverket.

Tabell 9: Återbetalningar som andel av upptäckta felaktiga utbetalningar.

Kön	2021	2022	2023
Kvinnor	69,4 %	56,9 %	51,1 %
Män	65,1 %	49,7 %	39,6 %
Total	66,9 %	52,6 %	44,0 %

Källa: IAF:s statistik- och tillsynsdatas.

Av de upptäckta felaktiga utbetalningarna hade vid tidpunkten för den här granskningens genomförande ungefär 44 procent återbetalats för 2023, ungefär 53 procent för 2022 och ungefär 67 procent för 2021. Eftersom återkrav kan ta lång tid att betala tillbaka, är andelen återbetald ersättning 2023 lägre än 2022 och 2021. Något mindre än hälften av den återkrävda ersättningen betalas tillbaka under samma år som återkravet har skett.

För 2023 hade ungefär 51 procent av återkraven för kvinnor betalats tillbaka och 40 procent för män. Motsvarande siffror för 2022 var 57 procent för kvinnor och 50 procent för män. Även tidigare har det funnits motsvarande skillnader mellan kvinnor och män. Återbetalningstakten avtar över tid och det tar i regel två till tre år innan a-kassorna har fått tillbaka ungefär 70 procent av det återkrävda beloppet.

Tabell 10 visar hur mycket som har betalats tillbaka per år till a-kassorna, oavsett till vilket år återkravet hör. Hur mycket som betalas tillbaka varje år påverkas i hög grad av hur mycket som återkrävts under innevarande år och året innan. Om återkraven varit stora ett år, kommer återbetalningarna vara högre efterföljande år.

Tabell 10: Återbetalningar oavsett år för beslut om återkrav (kronor).

Kön	2021	2022	2023
Kvinnor	81 468 462	64 169 949	60 988 992
Män	98 290 755	81 301 272	77 900 062
Total	179 759 217	145 471 221	138 889 054

Källa: IAF:s statistik- och tillsynsdatas.

Tabell 11 och 12 visar antalet återbetalningar och antalet personer som har betalat tillbaka någon del av den återkrävda ersättningen.

Tabell 11: Antal återbetalningar oavsett år för beslut om återkrav.

Kön	2021	2022	2023
Kvinnor	48 243	42 302	39 288
Män	57 158	50 673	47 014
Total	105 401	92 975	86 302

Källa: IAF:s statistik- och tillsynsdatas.

Tabell 12: Antal personer som återbetalat oavsett år för beslut om återkrav.

Kön	2021	2022	2023
Kvinnor	21 955	15 618	14 237
Män	25 527	18 474	17 488
Total	47 482	34 092	31 725

Källa: IAF:s statistik- och tillsynsdatas.

2.3.1 Eftergift, avskrivning och god tro

Tabell 13 och 14 visar hur mycket av återkraven som eftergetts och hur mycket av återkraven som har avskrivits. Eftergift och avskrivning sker i regel en längre tid efter att ersättnings krävts tillbaka. Ibland rör det sig om återkrav som har beslutats många år tidigare. Nedanstående belopp är indelade efter det år beslutet om eftergift och avskrivning fattades.

Tabell 13: Belopp av återkrav som eftergetts enligt år för beslut (kronor).

Kön	2021	2022	2023
Kvinnor	2 741 538	1 783 315	1 436 331
Män	5 179 014	4 604 729	4 307 098
Total	7 920 552	6 388 044	5 743 429

Källa: IAF:s statistik- och tillsynsdatas.

Tabell 14: Belopp av återkrav som avskrivits enligt år för beslut (kronor).

Kön	2021	2022	2023
Kvinnor	1 907 778	3 529 328	2 834 784
Män	4 871 376	6 106 053	3 518 027
Total	6 779 154	9 635 381	6 352 811

Källa: IAF:s statistik- och tillsynsdatas.

Tabell 15 visar hur mycket som bedömts vara god tro under perioden 2021–2023.

Tabell 15: Belopp av återkrav som bedömts vara god tro enligt år för beslut (kronor).

Kön	2021	2022	2023
Kvinnor	6 698 982	4 674 468	3 970 172
Män	5 914 494	3 644 378	4 775 982
Total	12 613 476	8 318 846	8 746 154

Källa: IAF:s statistik- och tillsynsdatas.

2.4 Upptäckta felaktiga utbetalningar i relation till kostnaden för kontrollarbetet

Vi har uppskattat a-kassornas kostnader för kontrollarbetet genom att beräkna a-kassornas samlade personalkostnader för handläggning av återkravsärenden. Den uppgiften är baserad på underlag som Sveriges a-kassor har hämtat in från a-kassorna. Vi har sedan satt de upptäckta felaktiga utbetalningarna i relation till uppskattningen av a-kassornas kostnader för kontrollarbetet. Det här måttet använder vi för att redovisa upptäckta felaktiga utbetalningar i kontrollarbetet per krona i kostnader för kontrollarbetet. Måttet är belagt med stor osäkerhet, vilket vi beskriver i avsnitt 1.1.4. Det innebär att resultatet ska tolkas med stor försiktighet.

Kostnaden för a-kassornas kontrollarbete under 2023 uppskattades till 107 miljoner kronor. Det innebär att det upptäcktes 2 kronor felaktiga utbetalningar per krona i kostnad för kontrollarbetet, vilket framgår i tabell 16. IAF saknar underlag för att ta fram uppgiften för tidigare år än 2023.

Tabell 16: Upptäckta felaktiga utbetalningar i kontrollarbetet per krona i kostnader för kontrollarbetet.

	2023
Upptäckta fel per krona kontroller	2,0

Källa: Egen beräkning.

Det vore önskvärt att avgränsa måttet till kostnader för specifika efterhandskontroller och till felaktiga utbetalningar som upptäcks till följd av dessa efterhandskontroller. Det skulle möjliggöra att i någon mån följa nyttan med specifika efterhandskontroller. IAF saknar i nuläget dataunderlag för att vidareutveckla det här måttet.

Källor

Författningar

Lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring (ALF).

Lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor (LAK).

Bidragsbrottslagen (2007:612).

Offentligt tryck

IAF 2022:4, Felaktiga utbetalningar från arbetslöshetskassorna 2021 och 2020.

IAF 2022:12, Återkrav från arbetslöshetskassorna.

IAF 2022:13, Felaktiga utbetalningar i arbetslöshetsförsäkringen 2021.

IAF 2023:3, Upptäckta felaktiga utbetalningar från arbetslöshetskassorna 2020–2022.

Övrigt

Regleringsbrev för budgetåret 2024 avseende Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen, A2023/01743, A2023/01716 (delvis), A2023/01486 med flera.

Postadress:
IAF
Box 210
641 22 Katrineholm

Telefon: 0150 - 48 70 00
E-post: iaf@iaf.se
Webbplats: www.iaf.se

